

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izahaja vsak četrtrek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam poji, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopušča do odpovedi. — Udje „Katol. Mirovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroška cesta šte. 5, v sprejemni naročnini, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 18 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zaprete reklamacije so poštnine preste.

Današnja številka obsega 8 strani.

Liberalci psujejo kmeta.

Sedaj, ko se bližamo novemu letu, bodo liberalni agitatorji zopet hodili okoli našega kmeta ter ga vabili, da sš naroči liberalne časnike. Na Stajerskem vsiljujejo, odkar sta zaspala „Narodni Dnevnik“ in „Sloga“, liberalci svoja še živeča lista „Slovenski Narod“ in „Narodni List“. Marsikdo gre liberalcem na limanice, ker si misli, list je list, da le nekaj novega izvem. Toda temu ni tako. Liberalni časopisi na Slovenskem so tako propali in lažnjivi kakor pri nobenem drugem narodu. Da so veri nasprotni, tega niti nečemo povdarjati, ker bi se ponavljali. A tudi kmetu nasprotni so, kjer le morejo. Niti toliko previdni niso, da bi pisali vsaj navidezno prijazno o kmetu. Naravnost psujejo ga in žalijo njegovo čast. List, katerega vsak zavedni liberalce na Stajerskem nosi v svojem žepu, je „Slovenski Narod“. Kako grdo piše ta list o kmetu, je neverjetno. Čujmo! V tem listu najdemo sledeče klevete:

„Kmetje so zabiti kakor zamorec iz srednje Afrike, kanibalsko zabiti ljudje“.

„Kmet je potuhnjen, pasje narave“.

„Kmečki volilci ne vidijo dalje kot v skledo“.

„Mase našega naroda so zatelebane in zabite“.

„Klerikalni občinski mošje so kmetje z najbolj neumnimi obrazi“.

„Vsaka druga ali tretja prisega med klerikalnimi kmeti je kriva prisega in klerikalnemu kmetu je isjemoma kaj verjeti“.

To so najbolj dišeče evetke iz liberalnega vrta! In potem si še drznejo liberalci agitirati tudi med kmeti za svoje liste! Kmet, ki je ponosen na svoj stan, bo liberalnim agitatorjem in listom pokazal vrata. Kdor si naročuje liberalne liste, si redi strupenega gada na svojih prsih. Proč torej ob novem letu z liberalnim časopisjem!

Tujci nam gospodujejo.

(Dopis z Dravskega polja).

Pred kratkim sem dobil v roke „Koledar Slov. Kmečke Zveze“, ki bi ga naj imel vsak kmet, saj ima zelo primerne gospodarske članke ter bo dobro služil tudi gospodarju, ki hoče voditi knjigovodstvo v svojem gospodarstvu. Mene je med drugim zanimalo poročilo o nekaterih podatkih ljudskega štetja 1910, zlasti o razmerju prebivalcev Slovenskega Stajerja glede narodnosti. Čudno, deloma zelo žalostne misli, vzbujajo te številke. Tako je bilo 1. 1910 v ptujskem okraju 49.020 prebivalcev; od teh je 46.876 Slovencev in 1475 „Nemcev“; med temi 1475 „Nemci“ pa jih je gotovo dve tretjini ali pa še več, ki ne znajo nemški, ki jih je rodila slovenska mati, ki so izdali svoj materni jezik, so torej samo na papirju „Nemci“. Edenintridesetkrat toliko je Slovencev v okraju kakor Nemcev, in vendar imajo okrajni zastop „Nemci“ v rokah in par sto „Nemcev“ gospoduje 46.000 Slovincem. Kako krivičen mora biti volilni red za okrajne zastope, ker omogočuje, da par, s slovenskim kmečkim denarjem obogatelih posilincev komandira cel okraj. A tudi kako malo mora biti pri nekaterih kmetih narodne in kmečke zavednosti, da rajši kakor slovenskega kmeta, volijo nemškutarske stacunarje in krčmarje, mestne gospode, ki kmeta navadno izkoriščajo in imajo zanj le zasmeh. Naj oni gospodarijo v mestu, a okraj, ki je ves kmečki, pa naj vodijo kmetje in prijatelji kmeta in delavca. Ali imajo v mestnem zastopu kaj kmetov? Ali imajo tam Slovenci kakoga zastopnika? Seveda nobenega. Kmet je dober za ptujske nemškutarje, da jih pri raznih volitvah voli in nosi denar v njihove stacune in krčme, drugih pravice pa po njihovih mislih nima. V mestu Ptuj je bilo 1. 1910 naštetih 4625 prebivalcev, in sicer 602 Slovencev in 3.672 Nemcev. Seveda je med 3.672 Nemci zopet okrog dve tretjini ali še več slovenske krvi, večina od teh so samo „na papirju“ Nemci (ker papir je potrpežljiv), v resnici pa so slovenskega rodu. Vseh ptujskih Nemcev s „papirnatimi“ vred je 9krat toliko ko Slovencev, v celim okraju pa je Slovencev skoro 31krat več ko Nemcev, pravzaprav nemškutarjev. Dasi pa v okraju Slovenci 31krat presegajo „Nemce“, a so Nemci gospodarji okraja, v mestu tudi gospodujejo „Nemci“.

ci“, dasi jih je samo devetkrat toliko ko Slovencev. Je pač pri nas narobe svet: domačinom gospoduje tujec, nemškutar Slovincem.

Vzdramimo se vendar in vrzimo s sebe sramoten in krivičen jarem nemškutarskega gospodstva! Kdor hoče veljati za poštenega, zavednega moža, kdor ima kaj kmečkega in narodnega ponosa, ne bo pri nobenih volitvah, ne občinskih, okrajnih, deželnih ali državnih, dal glasu nemškutarskim kandidatom, ker nemškutarski kmetje so samo pokorni sluge ptujskih mestnih škricev in šnopsarjev.

Bolgarija.

Na Bolgarskem se pripravljajo na volitve za državni zbor. Vse volilno gibanje stoji pod utisom zadnjih velikih dogodkov. Hrabra bolgarska armada je zmagovito prodirala proti Turkom. Pred Catalčo se je morala na rusko povelje ustaviti, ker Rusija ni dovolila, da bi bolgarski car Ferdinand na čelu svoje vojske vkorakal v Carigrad. Ko se je sklenil mir s Turčijo, je zahtevala Bolgarija v smislu pogodbe s Srbi turško pokrajino Makedonijo za-se. Toda Srbija je ni hotela dati in se je zvezala za obrambo proti bolgarski zahtevi z Grčijo in si zagotovila pomoč Rusije. Začela se je nesrečna vojna Bolgarije s Srbijo in Grčijo, katero je Bolgarija končala, predno je prišlo do zadnje odločilne bitke, kajti na vseh straneh so ji vstali nasprotniki. Turčija se je zopet ohranila ter vzela Bolgariji velik del privojevane pokrajine Trakije, Rumunija je prekorčila bolgarsko mejo ter si tudi vzela kos bolgarske zemlje. Rusija pa je stala ob strani Srbije in Grčije. Zraven pa je Bolgarija uvidela, da ima tudi v lastnih vrstah ljudi, ki odobravajo rusko politiko, ki je merila na oslajenje Bolgarije in na okrepjenje Srbije ter Grčije. Bolgarski državniiki so izdali bolgarski vojni načrt Srbom in Grkom, ministri Gešov in Danev so se morali vsled tega umakniti. Prišlo je novo ministrstvo pod predsedstvom Radoslavovega in z zunanjim ministrom Genadijevim, ki je proglasilo neodvisno bolgarsko politiko, neodvisno od Rusov, pa tudi neodvisno od svojih prejšnjih zaveznikov Srbije, Grčije in Črne gore. Z vojsko in z novim ministrstvom je bila balkanska zveza pokopana, Bolgarija osamljena. Zato je hitro sklenila mir v Bukareštu. Makedonija, ki je bila cilj bolgarske vojske, se je razdelila med Srbe in Grke, večji in važnejši del ob morju so dobili Grki.

Ko se je osnovala balkanska zveza, je bilo tudi dogovorjeno, da se morata Bolgarija in Srbija boriti skupno proti Avstriji, ako bi ta hotela povečati svojo posest na Balkanu. Ko se je pokopala balkanska zveza, je stopila Bolgarija ob stran Avstrije in tako ima Bolgarija sedaj vsaj v diplomatičnem svetu svojega prijatelja. Na eni strani stoji torej Avstrija in Bolgarija, na drugi strani Rusija in Srbija. Rumunija stoji na sredi, to se pravi, da se je precej odmaknila od Avstrije. Grčija stoji seveda ob strani Rusije, ker od Avstrije ne more dobiti nobene podpore, dočim ji Rusija v naravnem nasprotstvu nasproti Turčiji lahko veliko pomaga.

Toda v Bolgariji je še vedno močna struja, ki noče nič vedeti o Avstriji, ampak želi, da Bolgarija dobi zopet z Rusijo prijateljske zveze. Vodita to strujo bivša ministra Gešov in Danev. Vso nesrečo v zadnji vojski pripisujeta carju Ferdinandu, kateremu očitata, da si ni znal ohraniti prijateljstvo ruskega carja. Ker je na Bolgarskem popolna tiskovna svoboda, zato vodita svoj boj proti carju Ferdinandu čisto odkrito. Samoumevno, da Rusija podpira njuni boj. Car Ferdinand in sedanje ministrstvo pa povdarjajo neodvisnost bolgarske politike, zraven pa iščejo zatočišča pri Avstriji. Car Ferdinand je v zadnjem času bival na Avstrijskem ter dvakrat obiskal našega cesarja. Ruska struja je razglasila, da si car Ferdinand ne upa več na Bolgarsko in da misli odstopiti. Rusija pa bi najrajši videla, da sploh izgine car Ferdinand z Bolgarskega in da se Črna gora in Bolgarija združita s Srbijo v eno državo, ko bi vodili Srbi. Ost te politike je, kakor očitno obrnjena proti Avstriji, proti kateri hoče Rusija na Balkanu postaviti močno državo.

Ker se je vedno bolj širilo mnenje, da si car Ferdinand ne upa več na Bolgarsko, se je zadnje dni car Ferdinand zopet vrnil v Bolgarijo, da s svojo navzočnostjo postavi vse nasprotne vesti na laž. Vkljub

temu je gotovo, da je ruska agitacija na Bolgarskem proti sedanjemu carju zelo velika. Posebno sedaj ob volitvah. Saj vemo, kako se ob volitvah vsako sredstvo uporablja, samo, da se zadobi zmaga. Zato bo po volitvah, ki se vršijo že prihodnje dni, agitacija gotovo veliko manjša, toda izginila ne bo. Bodočnost Bolgarije je gotovo v veliki nevarnosti.

Politični ogled.

— Prestolonaslednik Franc Ferdinand se je mudil te dni na obisku pri belgijskem kralju v Bruslju. Kakor na Angleškem tako v Belgiji je bil visoki gost preprijazno sprejet, kar pričča, da uživa naš bodoči cesar ne samo pri kronanih glavah, ampak tudi pri ljudstvu, veliko spoštovanje.

— Državni zbor. Kakor smo že zadnjič poročali, je sprejel državni zbor davek na žganje. Slovenski štajerski poslanci so govorili in glasovali proti. Nato se je začela razprava o osebno-dohodninskem davku. Večina predlaga, da ostane davek na osebno dohodnino do 10.000 K čistega dobička kakor dosedaj, čisti dobiček čez 10.000 K naj se pa višje obdači.

Za slovenske poslance je predlagal poslanec Rožkar, naj se začne davek od osebne dohodnine pobirati se-le, ko se je dokazal čisti dobiček 2000 K ali vsaj 1600 K, ne pa kakor dosedaj že s 1200 K. Ob tej priliki je krepko ožigosal postopanje davčnih uradnikov, ki nalagajo davek tudi ljudem, ki nimajo dohodkov kakor jih zakon predpisuje. Davčna oblast pokliče zaupnika, ki je dostikrat nasprotnik tistega, čegar razmere naj bi pojasnil, ali pa je še celo druge narodnosti, in tako obvelja navadno mnenje davčnega nadzornika. Ti pa o razmerah na kmetiji nimajo pravega pojma. Davčni nadzornik ima napisano n. pr. koliko živine ima kmetovalec. Ker je čital, da se dobe krave, ki imajo do 4000 litrov mleka, misli, da mora imeti vsaka krava toliko mleka. In ker mora v mestu sam morebiti plačevati liter mleka po 20 vin., zato lahkomišlno naračuna, da dobiva kmetovalec do 800 kron za mleko. Ne ve pa, da mleko porabi v gospodarstvu in da ni dobil zanj niti vinarja. Tudi stroškov za živinorejo ne zaračuna. V vinskih pokrajinah kar naravnost predpisujejo, koliko je ta ali oni vinogradnik moral vina pridelati, češ, saj ima toliko in toliko vinogradov. Ali je bilo vsled letine kaj vina ali ne, ga ne briga, on računa po hektarjih in ne po letini, po pravem donesku.

Davčni nadzornik se razgovarja s posestnikom, ga vpraša, koliko ima otrok. Odgovori mu: 9. Potem govori nadalje, koliko stane prehranjevanje enega otroka. Ako reče davčni nadzornik gotovo izdatke za enega otroka na leto 200 K in mu ta pritrdi, ga ima že vjetega, češ, 1800 kron mora imeti dohodkov, ker sicer bi ne mogel preživeti 9 otrok. In plačati bo moral 15 K 20 vin. osebne dohodnine. Davčni nadzornik požveduje za najmanjšimi dohodki kmetovalca. Od enega je zahteval, da mora napovedati 150 K kot dohodek bika, katerega je spuščal na krave sosedov. Pri drugem je naračunal od mrjase: 70 K skočnine. To se je zgodilo v Parizljah pri Braslovčah.

Reklo se boče, naj se pritoži, če se mu predpiše krivična osebna dohodnina. Glede tega rečem, da se veliko rekurzov zavrne, ker niso pravilno sestavljeni. Kdo naj bi znal vsa postavna določila, če dostikrat še davčni uradniki za-nje ne vedo! Jaz imam tukaj pred seboj plačilni nalog, s katerim tirja davčna oblast 3 K od nekega kmetovalca, ker ni svojega rekurza zoper osebno dohodnino kolekoval, dasiravno so po zakonu rekurzi kolka prosti. Da bi vsaj toliko kmetovalcev in malih obrtnikov ne nadlegovali z zahtevami, naj predložijo svojo davčno napoved, predlagam sledeče: Pri paragrafu 155. naj se določa: da o osebne dohodnine prosti oni, katerih skupni dohodek enega leta ne presega 2000 K. Ako bi pa ne bilo sprejeto, predlagam nadomestni predlog: osebne dohodnine so prosti oni, katerih skupni dohodek enega leta ne presega 1600 K. Država bi izgubila samo 4 milijone kron pri dohodkih od osebne dohodnine. Mnogim kmetovalcem in obrtnikom pa bi bilo ustrezno. Slovenski poslanci bodo še ta teden poslali v boj dva govornika za Rožkarjeve predloge in proti krivicam, ki se gode kmetu.

— **Kranjsko.** V ponedeljek, dne 1. decembra, so se vršile volitve za deželni zbor iz splošne skupine. Izvoliti je bilo 11 poslancev, 10 na deželi in 1 v Ljubljani. Danes, v torek, ko to pišemo, smo dobili poročilo, da je vseh 10 kandidatov naše Slovenske Ljudske Stranke izvoljenih. Natančne številke objavimo med najnovejšimi novicami. V mestu Ljubljani, kjer so liberalci skoro z gotovostjo pričakovali, da bo njih kandidat Turk zmagal že pri prvotni volitvi, je prišlo med liberalcem Turkom in našim Kregarjem do ožje volitve, ki se vrši dne 6. novembra. Kregar je dobil 1526, Turk 2684, socialni demokrat Kristan 842 in Nemec Brandt 444 glasov. Torej liberalci niti v Ljubljani nimajo več večine. — Prihodnji torek, dne 9. t. m., volijo kmečke občine. V tej skupini se voli 14 poslancev.

— **Hrvaško.** Cesar je s posebnim pismom dne 27. novembra odstavil barona Skrlca kot komisarja na Hrvaškem in ga je imenoval za bana. S tem je proglašena tudi časnikarska ter zborovalna svoboda. Volitve za hrvaški sabor se bodo v kratkem razpisale. Hrvaške stranke se že pridno pripravljajo na nove volitve. Koalicija, v katero so združeni srbski in hrvaški liberalci, bo v mnogih okrajih pomagala madžaronom proti drugim domoljubnim hrvaškim strankam, posebno proti stranki prava in kmečki stranki, katero vodi znani Stjepan Radić. Take so razmere na Hrvaškem. V stranki prava, katera je glede političnih nazorov sorodna z našo Slovensko Ljudsko Stranko, je hud razdor. Stranka je razcepljena v pristaše voditelja Starčevića na eni in frankovce na drugi strani. Kakor pa poročajo listi, bo glede saborskih volitev najbrž prišlo med obema skupinama do sporazuma in bosta obe strupi skupno nastopili. — S tem, da je odpravljen komisariat in se odpravijo vsaj za silo ostre odredbe, ki so pogazile svobodo, se je hrvaško ljudstvo zopet oddahnilo. A Bog ve, kako dolgo bo zopet trajala „svoboda“ na Hrvaškem. Ubogi Hrvatje ječijo vsled svoje needinosti v madžarskih kleščah.

— **Ogrsko.** V deželah, kjer vladajo liberalci, ima pravica zavezane oči. Tako je posebno na Ogrskem. Te dni je bilo objavljeno povišanje pri najvišjih budimpeštanskih sodiščih. Splošno pozornost je vzbudilo dejstvo, da je bil zapostavljen izborni sodnik Balonyi, ki je bil v procesu Lukacs-Desy poročevalec in je zahteval dopustitev popolnega dokaza resnice. V opozicijskih krogih se zatrjuje, da se je ogrska vlada z zapostavljenjem sodnika Balonyja hotela samo maščevati za razsodbo v Lukacs-Desyjevem procesu. — V ogrskem državnem zboru pritiska vlada in večina s kruto železno roko na opozicijo. Kakor hitro se cglasi kak poslanec opozicije k besedi in pove kako bridko resnico v obraz liberalni vladi in večini, že ga izključijo iz zbornice. Liberalcem resnica v oči kolje! — Znani Košut je že ozdravel in se je bogato oženil z neko grofico.

— **Italijani v Avstriji** postajajo zadnji čas silno nemirni. Kakor znano, bi Italijani radi prisilili našo vlado, da jim ustanovi italijansko vseučilišče v Trstu. Italijanski študentje v Gradcu so si mislili, da kar ne gre mirnim potom, s pomočjo poslancev, bo šlo s silo. Uprizorili so v Gradcu dne 27. novembra pred vseučiliščem in na ulicah burne kravale ter kričali na ves glas, da jim mora dati vlada vseučilišče. Mladi Lahi pa so klicali vmes tudi: Živio Italija, proč z Avstrijo! A skupili so jo. Med Nemci in Italijani je nastal pred vseučiliščem hud pretep. Vmes je posegla tudi policija ter je hotela pretepače razgnati; a bilo je že prepozno. Nemci in Lahi so se tako zdelali, da je bilo 8 Nemcev hudo, 9 pa lahko ranjenih, nekateri so bili ranjeni celo z noži. Lahi so dobili le bolj lahke poškodbe. Iz tega se vidi, da so Lahi bolj bojevit. Nemcev je bilo 450, Lahov pa samo 250. Policija je nekaj Lahov zaprla. Predavanja na vseučilišču so bila prekinjena. Korajža italijanskih vseučiliščnikov je tudi ojunčila učence na srednjih šolah v Trstu, da so nekega dne kar začeli štrajkati, češ, mi se nečemo učiti, dokler Italijani ne dobijo svoje vseučilišče. Nismo nevoščljivi in privoščimo Italijanom njihovo visoko šolo, toda Italijani naj pomislijo, da sami hočejo vseučilišče, desetisočerm tržaškim Slovincem pa niti ljudske šole ne privoščijo.

— **Nemčija.** V francosko-nemškem obmejnem mestecu Zabern, kjer se nahaja močna vojaška posadka, je nasvetoval poročnik Forstner v podučni uri rekrutom, naj se nikar ne družijo s civilisti, posebno pa ne s francoskimi prebivalci mesta. Med drugim se je izrazil Forstner: „Če vam pride pod roko kak „wackes“ (pruska psotka za lotarinške Francoze), ga pošteno premlatite ali pa kar naravnost pobijte. Ves dogodek je prišel v javnost, na kar se je francoskega prebivalstva, ki je v mestu v veliki večini, polastilo silno ogorčenje. Izbruhnili so takoj nemiri, ki jih je pa policija kmalu udušila. Že par dni je bilo sedaj popolnoma mirno. Dne 29. novembra se je poročnik Forstner sprehajal z nekaterimi tovariši po mestu. Srečala ga je skupina francoskih rokodelskih pomočnikov, in nekdo je zaklical: „Glej, Wackeslieutenant!“ Forster je takoj ves divji potegnil za sabjo in skočil za fantom, ki je izgovoril imenovane besede. Ostali oficirji so šli med tem v vojašnico, alarmirali vso posadko in poslali večje število patrolj po mestu, ki so z nasajenimi bajonetami preganjali prebivalstvo in aretirali vsakogar, kogar so našli na ulici. Kako brezvestno in naravnost neumno je bilo postopanje vojaštva, priča najbolj dejstvo, da so bili med drugimi tudi aretirani: predsednik sodišča, višji državni pravdnik, 2 sodnika in več uglednih državnih uradnikov in meščanov. Oficirji so zaprli vse aretirane osebe, ki jih je bilo nad 300, v kletki za premog v vojašnici, kjer so morali vsi

ostati do 30. novembra dopoldne, ko so jih izpustili. Viharni nemiri so se dne 30. novembra zopet ponovili. Na povelje nekega poročnika je neka patrolja aretirala več meščanov, češ, da so zasmehovali čast pruskih oficirjev. Civilne oblasti se sicer trudijo, da bi pomirile ljudstvo, a ne morejo proti drznosti teh nemških oficirjev ničesar doseči. Elzaško-lotarinški poslanci so že vložili v berlinskem državnem zboru ostro interpelacijo radi dogodkov v Zabernu, na katero je vojni minister Falkenheim takoj odgovoril in zagovarjal poročnika Forstnerja, češ, da ni mislil tako hudo. Obljubil pa je, da hoče odrediti strogo preiskavo. Umevno je, da je francosko časopisje takoj pograbilo za celo stvar in vso zadevo silno zapletlo. Nemška vlada je radi tega sedaj prisiljena, posvetiti celi stvari večjo pozornost in vojni minister je bil že poklican k cesarju, da mu natančno poroča o protivojaških izgrelih v Zabernu. — Cela zadeva nam predoči zopet jasno sliko pruske predrznosti in oholosti.

— **Italija.** Dne 27. novembra je otvoril italijanski kralj Viktor Emanuel na slovesen način novoizvoljeni državni zbor. Kralj je imel prestolni govor, v katerem se je dotaknil tudi razmerja med cerkvijo in državo. Povdarjal je, da bo vedno najstrožje branil prostost države, da bo pa tudi vedno čuval svobodo cerkve. — Katoličani v severni Italiji so si po zadnjih državnoborskih volitvah svoje stališče povsod močno utrdili. Sedaj so se začeli brigati tudi bolj vneto za občinske volitve. V milanskem okraju je katoliška stranka pretečeni teden zmagala v 20 velikih občinah proti združenim svobodomislcem in socialnim demokratom. Kjer se dela, tudi uspehi ne izostanejo. Lenarenje katoliških mož pri volitvah na je najboljša pomoč liberalcem ob volitvah, najsi bo v državni ali deželni zbor, občinske ali okrajne zastope.

— **Balkan.** Albanija bo torej vendar dobila že v kratkem svojega kralja. Šest evropskih velesil se je že izrazilo, da so zadovoljne s kandidaturom vidsega princa. — Crnogorski kraljica Milena je nevarno zbolela na vnetju ledvic. — Sloveči albanski vodja, Isa Boljetinac, katerega so listi že večkrat proglasili za mrtvega, leži težko bolan v Skadru. Boljetinac je rodom Srb, a se je poalbanil ter se je v zadnji vojski bojeval proti Srbom. Na Kosovem polju ima Boljetinac obširna posestva. Ker je Kosovo sedaj srbska last, izgubi Boljetinac posestva, ako ne pride tja prebivati. Ako bi pa prišel tja, bi ga pa Srbi kaznovali kot upornika. Boljetinac v svojem življenju — sedaj je nad 70 let star — ni bil nikdar bolan. — Francozi in Angleži so poslali nad 50 vojnihih ladij v Jonsko morje (ob južni grški obali). Obisk francosko-angleškega brodomorja ob grški obali pomeni za Italijane m.g.ljaj, da bi se Angleži in Francozi potegnili za Grke, ako bi hoteli Italijani Grkom delati glede Egejskih otokov kakp zrago. — Dne 1. decembra je potekel rok, da se določi končna meja med Albanijo in Grško. Rusija, Francija in Anglija pa rešitev te meje vedno dalje zavlačujejo z namenom, da bi se razvili med Balkanci zopet novi spori. Za vsak meter zemlje se vrše prepiri.

— **Francosko.** V severnem delu države je izbruhnili velik štrajk rudarjev. Delavci so začeli štrajkati zaradi tega, ker je vlada zopet vpeljala 3letno vojaško službo. Ali bodo socialni demokratje, kateri vodijo štrajk, v tem boju kaj dosegli, je zelo dvomljivo. Sicer pa je vlada sama kriva, da vlada med delavci nezadovoljnost. Francoski liberalci kakor tudi liberalci drugih dežel, imajo prvo skrb, da preganjanje katoliško cerkev in njene naprave, a za dobrobit ljudstva se ne zmenijo. Francoski delavci zahtevajo že leta in leta spremembo delavskega reda, ki je sedaj urejen tako, da zamorejo bogataši uboge delavce po svoje izrabljati, kakor se jim ljubi. Liberalna večina državnega zbora spremembo delavskega reda in zmanjšanje delavskega časa vedno zavlačuje. Od tod nezadovoljnost med delavci. — Prihodnje leto se bodo vršile na Francoskem volitve v državno zbornico. Katoličani se nameravajo z vso vneto udeležiti volilnega boja in bodo večinoma v vseh okrajih postavili svoje kandidate. Dandanes za katoličana ne zadostuje samo osebna pobožnost, ampak vsak se mora brigati tudi za politiko ter se udeleževati vseh volitev.

— **Mehika.** Za predsednika Huerta so prišli hudi časi. Pri mestu Juarez so ustaške čete vladno armado popolnoma porazile. Bitke se je udeležilo nad 10.000 mož. Vstaši so vjeli nad 2000 vojakov vladnih čet. Vstašem je poveljeval general Vila. Vlada čete se povsod umikajo pred ustaši. Združene države Severne Amerike podpirajo ustaše z orožjem in denarjem. Japonci pa so na strani mehiške vlade. Po celi deželi vlada grozen nered. Temu se je še pridružila splošna draginja.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

7. nedelja: 2. adventna, Ambrozij, škof; Agaton.
8. ponedeljek: Brezmadežno spočetje Device Marije.
9. torek: Peter For., škof; Sirij, škof; Valerija.
10. sredo: Loretanska Mati Božja; Melhijad, papež in muč.
11. četrtek: Damaz, papež; Trazon opat.
12. petek: Sinizij, mučenec; Epimah, muč.
13. sobota: Lucija, devica in muč.; Ottilija, devica.

Osebnost. Dne 27. oktobra t. l. je obhajal naš prevzvišeni knezoškof 25. obletnico škofovskega posvečenja. Ta dan je občina St. Peter v Savinjski dolini imenovala ekselepcijo za častnega občana in dne 27. novembra je prinesla deputacija šentpeterskih občanov, obstoječa iz župana, gospoda poslanca

Terglava, dveh gospodov svetovalcev ter župnika častitega gospoda dr. Jančiča, knezoškofu lepo častno diplomu.

* **Naš cesar Franc Jožef** je letos dne 18. nov. nastopil 1000. mesec svojega življenja. Po čudnem naključju je dopolnil prestolonaslednik Franc Ferdinand svoje 50. leto starosti 18. decembra 1913.

* **Iz učiteljske službe.** Učiteljska supletinja v Olimju, Irena Film, je imenovana za stalno učiteljico istotam; provizorična učiteljica pri Sv. Miklavžu pri Ormožu, Marija Salamun, je imenovana za stalno učiteljico istotam; v stalni pokoj je stopil nadučitelj na Blagovni, Jakob Stante. Na lastno prošnjo je premeščena stalna učiteljica Em. Zorec iz Sv. Vida pri Ptuj v Sele. Na 3razrednici v Kostrivnici (2. plač. razred) je razpisano mesto učitelja; prošnje do 25. decembra.

Iz poštne službe. Poštna aspirantinja A. Suter je imenovana za poštno oficijantinja v Ptuj. — Ivana Žager je imenovana za poštno oficijantinja v Soštanju. Trgovec Jakob Dernač v Artičah je imenovan za poštnege ekspedijenca istotam.

* **Naši poslanci.** Govor poslanca Roškarja o osebnih dohodnini prinašamo v poročilu o državnem zboru. Poslanec dr. Benkovič se je v pravosodnem odseku pritoževal, da se godijo slovenskemu ljudstvu krivice od strani nemških sodnikov. V delegacijah je delegat dr. Korošec govoril o razmerah v Bosni ter končno zahteval upravo združenje Jugoslovanov.

* **Vsi za enega, eden za vse!** To je bil pred 100 leti bojni klic vojskovodje Svarcenberga v vojski proti Napoleonu pri Lipskem. Naj bi ta klic v vojski, ki nam jo je vsilil naš nasprotnik Nemec in nemškutar, in ki jo bojujemo za našo last, rodno zemljo in jezik materni, veljal tudi nam! Kolikokrat se sliši: „Jaz ne grem volit nikamor, ne na ta, ne na drugi kraj. Torej ne Nemcev in tudi ne Slovencev.“ Ali: „Jaz ne maram čitati političnih listov, torej tudi ne naročiti „Slovenskega Gospodarja“, glasila štajerskih Slovencev.“ Kaj mislite, ko bi rekel vsak tako? Ali ni rekel sam Zveličar: „Kdor nizmenoj, je protimeni“! Tudi ta nasprotnika podpira, kdor stoji ob času vojske na strani, namesto, da bi pomagal ob potrebi svojim četam. Med tem ko bi doma čital gospodarske liste in opravljal krave, bi mu izvolil nasprotnik svojega župana, svojega poslanca itd. Ravno tako je glede lista: Če ga ne bomo podpirali z naročili in dopisi, tudi od njega ne bomo mogli kaj zahtevati. Kdor ne bere, kako se naj potem pouči o resnici, ko je v nasprotnih, pa tudi v nemških gospodarskih listih, ki so tudi vsi v rokah nasprotnikov, nakopičenih toliko napadov in neresnice proti nam! Posledica vsega tega pa bo, da bodo nasprotniki lahko in povsod lepo dosegli svoj namen, namen namreč, nas zaslužiti tujemu narodu in nas narediti za hlapce na lastni zemlji. Torej! Ni lepo in tudi ne pošteno, pustiti delati le druge, sam pa uživati dobroto, ki mu jih priborijo drugi, ali gledati ob strani, kako omagujejo v boju lastni pristaši. Naše geslo mora biti: „Vsi za enega, eden za vse!“ Pod tem geslom agitirajte za nove naročnike „Slovenskemu Gospodarju“!

* **Polh v slovenski politiki** se lahko imenuje dr. Kukovec. Ko se je delal davek na pivo, — je spal. Ko so se dale učiteljem draginjske doklade, je — spal. Liberalci lahko pri prihodnjih volitvah izvolijo polha za svojega poslanca, bodo ravno toliko imeli od njega kakor sedaj od dr. Kukovca.

* **Politična dostojnost.** V Trbovljah se je liberalni general dr. Kukovec hudoval tudi nad tem, da se je v zadnjem deželnozbornem zasedanju sklenil davek na pivo. Zakaj v Trbovljah, zakaj ne v Gradcu? Naši poslanci so govorili proti davku (dr. Benkovič) in glasovali proti. Kje pa je bil dr. Kukovec, ki sedaj grmi proti davku na pivo? Kakor nam poročajo deželni poslanci, je tudi to prišlo od dr. Kukovca z a s p a l ravnotako kakor učiteljske plače. Ko bi dr. Kukovec moral v deželnem zboru glasovati in govoriti proti, takrat je — spal. Sedaj po toči pa zvoní. Dr. Kukovec je res zavidanja vreden, da ima tako po trpežljive poslušalce. Z moko eunjo bi morali odgnati poslanca, ki vse važnejše prilike zaspi. V Žalcu je svoje spanje pri davku na pivo dr. Kukovec previdno zamočal.

* **Kmetje, na roge!** Piše se nam: Prosili smo naše poslance, da nam pomagajo zaradi postopanja dimnikarjev in zaradi pomanjkanja zidarskih in tesarških mojstrov. Zdaj pa se drzne vodja celjskih liberalcev, kojega ljubezen do kmetov smo spoznali pri šoštanjki posojilnici, hujskati na shodih zaradi tega proti našim poslancem. Kmetje, sedaj se postavimo kakor en mož ob stran svojih poslancev. Ali bi ne bilo umestno, da se skliče kmečko zborovanje, na katerem bomo vsi kmetje brez razločka stranke povedali političnemu „fušarju“ dr. Kukovec svoje pošteno kmečko mnenje. Liberalci ne razume naših želj, zato proč z njim iz naše politične javnosti!

* **Liberalci -- lažniki.** Zadnji „Domoljub“ je našel nič manj kakor 21 mastnih laži, katere trosijo sedaj pri volitvah za kranjski deželni zbor liberalci po deželi. Liberalna stranka je zares najbolj ostudna politična stranka. Svoje kandidate ponuja liberalna stranka zopet s staro lažjo, da so „neodvisni“ kandidati!

* **Kako sramotijo liberalci pošteno mladino.** Med vsemi cerkvenimi družbami so slovenskim liberalcem najbolj zoprne Marijine družbe. Če bi človek zbral vse psolve in nesramnosti, s kojimi je že slovenski liberalizem osramdil našo mladino, bi jih bila že velika knjiga. In vendar nimajo Marijine družbe z liberalno politiko ničesar opraviti. To so cerkvena